

ZSO o izobraževanju in odnosih s Slovenijo

Na izrednem občnem zboru so delegatke in delegati Zveze slovenskih organizacij sprejeli med drugim resolucijo, v kateri apelirajo na Republiko Slovenijo, da enakopravno upošteva različne politične opcije med narodno skupnostjo na Koroškem. ZSO je zaradi nepravilne delitve finančnih podpor na robu svojih zmogljivosti, zaradi tega pa trpi politično delovanje v prid manjšine.

V diskusiji so člani podprli ta predlog in hkrati zahtevali

ustanovitev koordinacijskega odbora, ki bo urejeval odnose tudi med obema političnima srednjima organizacijama, med ZSO in NSKS. Doslejšnji predsednik nadzornega odbora ZSO Lipi Ogris-Martič je opozoril na različna merila, ko gre za dodeljevanje podpor: V Italiji se Slovenija striktno drži načela »vsakemu pol«, na Koroškem pa je podpora za ZSO in njej včlanjene organizacije, kakor je na primer Slovensko šolsko društvo, podpora občutno manj-

ša kot za NSKS ali pa Mohorjev otroški vrtec.

Predsednik Slovenske kulturno gospodarske zveze iz Trsta Rudi Pavšič je na občnem zboru ta dejstva potrdil. Poslanec državnega zbora R Slovenije Boris Sovič pa je pozval organizacije, da najdejo skupen jezik v smislu krepitve manjšine. ZSO da je usmerjena v bodočnost. Politika ne sme videti problema v rešitvah, treba je iskati rešitve problemov, razlike pa da so priložnost za sodelovanje.

Zveza slovenskih žena

vabi na umetniški večer

z *Ifigenijo Simonovič*

»Vsaka stvar ima svoj čar«

- v ponedeljek, 18. maja 1998, ob 20. uri v k & k centru v Šentjanžu
- v torek, 19. maja 1998, ob 20. uri pri Joklnu v Celovcu, Badgasse 7

Prisrčno vabljeni!

Umetnica bo predstavila svojo keramiko in svoje pesmi. Srečanje z njo bo oblikovala prof. Katarina Lavš.

EU podprla vrtec, dežela pa se obotavlja

Dvojnost meril pri podpori otroškim vrtcem, ki jo prakticirajo na Koroškem, je škandalozna in žaljiva obenem. To izredno dobro ponazarja dvojezični vrtec v Borovljah. Potem ko je občinski svet lani nedemokratično po-teptal željo številnih staršev, da bi v enem od obeh občinskih vrtcih uvedli dvojezično skupino z dvojezično oskrbo, krajani niso klonili, ampak so se odločili za samopomoč. Pri iskanju potrebnih in možnih finančnih virov so se obrnili seveda tudi na urad deželne vlade, ki jim je podporo tudi obljubila. A vse do danes in kljub številnim intervencijam tako pri namestniku deželnega

glavarja dr. Michaelu Ausserwinklerju kot tudi pri pristojni socialni referentki Karin Achatzovi o teh sredstvih ni ne duha na sluha. Ausserwinkler je obljubil, da bo podpora prišla, Achatzova pa se izgovarja na prazno malho, češ da v proračunu ni predvidenih oz. razpoložljivih sredstev za ta vrtec. Tolažba, da bo potrebe borovljskega dvojezičnega vrtca morda upoštevalne v prihodnjem deželnem proračunu, pa je vse drugo kot tolažljiva. V Borovljah nekateri že sumijo, da je brezbržnost pristojnih deželnih organov za finančne potrebe dvojezičnega vrtca del dolgoročne politične strategije, kako ga čim prej in tem bolje izušiti ter tako statuirati potreben eksempl v opomin drugim dvojezičnim vrtcem.

Jasno je bilo, da bo odbor moral poiskati dodatne in druge finančne vire. Zato sta predsednik Roman Verdel in blagajnik Franc Wutti zaprosila pri EU za projektno podporo za vrtec. EU je projekt dvojezičnega vrtca, ki poleg tega nudi tudi angleščino, podprla s skoraj 300.000 šilingi, saj ga je ovrednotila kot pomemben prispevek k sožitju in prekomejnemu sodelovanju v duhu evropskih dimenzij.

Zveza koroških partizanov Zveza slovenskih izseljencev **Obvestilo partizanom in izseljencem**

Ob 50-letnici zmage nad naci-fašizmom je avstrijski parlament sklenil zakon o ustanovitvi posebnega državnega sklada za žrtve nacizma. Kakor smo že večkrat opozorili, pri tem skladu tudi bivši borci proti fašizmu – partizani in izseljenci – lahko zaprosijo za enkratno denarno podporo, če so leta 1938 imeli avstrijsko državljanstvo oziroma domovinsko pravico.

Bivše partizane in izseljence, ki prijave na sklad še niso vložili, ponovno opozarjamo, naj to napravijo čimprej. Potrebne tiskovine za prijavo so na razpolago pri obeh zgoraj navedenih organizacijah, kjer dobite tudi nasvete in pojasnila ter po potrebi pomoč pri izpolnjevanju formularjev. Pisarna v Celovcu je odprta ob ponedeljkih in četrtek od 9. do 12. ure.

Naslov pisarne:

9020 Celovec, Tarviserstraße 16/1, tel. 0463 / 51 43 00 – 60

43 let državne pogodbe

V petek bo minilo 43 let, odkar so na Dunaju podpisali državno pogodbo, s katero je Avstrija po drugi svetovni vojni spet pridobila suverenost. V tej pogodbi je zapisan tudi tako imenovani »člen 7«, v katerem se Avstrija obvezuje, da bo spoštovala pravice slovenske in hrvaške narodne skupnosti. Ta dokument je osnova, na kateri se gradi tvorbo sožitja in s pomočjo katerega manjšine uveljavljajo svoje pravice.

Terezija Stoisić je ob tej obletnici opozorila na današnji položaj manjšin v državi in ugotavlja, da se od leta 1955 ni veliko spremenilo. Realizacija napisanih pravic je več kot pomanjkljiva. Poslanka zahteva, da se določila iz člena 7 razširijo tudi na druge narodne skupnosti v državi.

Nad dvesto ljudi je minulo soboto prisostvovalo občnemu zboru Zveze slovenskih organizacij. Več o tem na straneh 2 in 3.

Poziv!

Zveza slovenskih organizacij, Slovenska prosvetna zveza, Zveza slovenskih žena, Zveza koroških partizanov, in prijateljev protifašističnega odpora, Zveza slovenskih izseljencev, Slovenski vestnik ter založba in tiskarna Drava

**pozivajo na zbiralno
akcijo za prizadete
v Posočju.**

Denarne prispevke lahko nakazate na Posojilnico-Bank Borovlje, BLZ 39102 kto. štev. 33032004 s pripisom »Pomoč Posočju« Zbrani denar bomo predali neposredno najbolj prizadetim.

Izkažite vašo solidarnost!
Hvala!

PREBLISK

JASNO, starši. Toda ni nam vedno najbolj v zavesti, da vzgajamo drobiž tudi za državo, z najboljšimi nameni, da iz njega »napravimo« kar se da spodobne državljane in člane družbe.

Prav zato pa je tudi država oziroma družba dolžna, da nam nudi okvirne pogoje za čim boljše odraščanje otrok, za njihovo izobrazbo in da jim omogoči čim boljši razvoj. Eden od teh segmentov je ponudba otroškega varstva. Manjšina mora biti enakopravna z večinskim narodom, otroci pripadnikov manjšine morajo imeti možnost, da do-
raščajo z materinim jezikom. Jeziki so enakopravni. Starši

so enakopravni, kot člani družbe, kot davkoplačevalci.

Kdo je torej pristojen za dvojezično otroško varstvo? Med manjšino so nekateri vehementni zagovorniki privatnih vrtcev, češ: potem so vsaj »naši«.

Kdo je pristojen za otroke?

Nek član borovljskega prosvetnega društva je svojo jezo formuliral takole: Nisem zato tu, da bom ustanavljal otroške vrtce. To naj stori država, občina ali dežela, meni je vseeno. Če imamo zdaj privatnega, je to zato, ker drugače ne pridemo naprej. A vztrajam, da je za to pristojna družba.

Strinjam se z njim. S. W.

k & k
Šentjanž

20. 05.
20.00

Orig.
Nachbarn-
Duo

DAS
DREI VIERTEL
PROGRAMM

NE le med dobrolskimi in škocjanskimi svobodnjaki, tudi v Salzburgu in na Dunaju tvegajo nekateri njihovi mandatarji, da mislijo z lastno glavo. Upirajo se zaukazani strankarski liniji, na Koroškem pa je to privedlo do padca ene občinske koalicije.

Dogodki v Salzburgu pa so vsaj za nekaj dni – do nesrečne debate o uvedbi evra in imenovanju predsednika Evropske osrednje banke v Bruslju – napolnili notranjepolitične strani avstrijskega tiska. Medtem ko si je šel veliki vodja nabirat novih moči v pogorje Mont Blanca, so njegovi namestniki skrbeli za red v salzburskih vrstah in meni nič tebi nič odstranili

nad 700 izvoljenih strankarskih mandatarjev z njihovih položajev. Tudi salzburski mandatarji so se vendarle spomnili, da imajo nekaj političnega ponosa in osebne hrbtenice. Vztrajali so na izvoljenih funkcijah, zagrozili z izstopom iz stranke in napovedali protest proti ravnanju političnega vrha. Veliki vodja je moral prifrčati na Dunaj s helikopterjem ter poskrbeti za red. Zadostovala je štiriurna seja v nekem dunajskem luksuznem hotelu in mandatarji so se precej poklapano predstavili javnosti in se pokorili politiki strankarskega vrha – mandatarji so izvrševalci te politike, sicer pa naj bodo tihi.

KOMENTAR

Dr. Franci Zwitter

Praska, ki bo pustila brazgotino, se je zarežala v obraz večnega političnega mladeniča Haiderja: njegova grožnja z odstopom je dokaz, da mora seči po zadnjem političnem pritisku, da uveljavi svojo politično voljo.

Pri svobodnjakih vre

Pa ne le v Salzburgu, tudi na Dunaju vre v svobodnjaški stranki, ki je tu trenutno na drugem mestu in si obeta na prihodnjih volitvah naskok na prvo in vodilno mesto nekdanje rdeče trdnjave. Dunajski svobodnjaki, ki so jedro nemškega nacionalizma in antiklerikalizma v stranki, so se zoperstavili novemu programu, s katerim se stranka približuje fundamentalističnemu in reakcionarnemu krilu katoliške cerkve. Od tam si Haider še pričakuje novih volilcev. In tudi vztrajanje na nemškonalnih pozicijah nima več takega pomena kot nekoč, iz enostavnega razloga: ta potencial se čedalje bolj krči in več

volilcev odžene, kakor pa pridobi.

Po nedavni smrti predsednika dunajskih svobodnjakov Pawkowicza je Haider videl možnost, da tudi to filialo spravi na strankarsko linijo. Pomota – kakor se je izkazalo.

Kje so vzroki, da se je začelo – čeprav še bolj potihlo – opozicijsko gibanje znotraj FPÖ? Haider je vso svojo politiko usmeril v en sam cilj: postati hoče zvezni kancler, morda s pomočjo ÖVP in nekaj časa je celo upal na pomoč Klime. Temu cilju je služila politika opozicije in destrukcije za vsako ceno. Dokler se je to obrestovalo pri volitvah, so mu njegovi funkcionarji nekritično sledili. A funkcionarji se upravičeno sprašujejo, za kaj bi se ne posluževali možnosti konstruktivnega sodelovanja na občinski ravni ali v deželnih gremijih. To dokazuje na primer dobrolska koalicija s Slovenci. Haiderja grabi panika in se že vidi pred razvalinami svojih ciljev. Zato tudi vedno bolj histerično reagira ne le do političnih nasprotnikov, temveč tudi proti lastnim sodelavcem. To je lastnost, ki je skupna vsem avtoritarnim in diktatorskim osebnostim in končno tudi njihova največja slabost.

O Koroških pravijo, da imajo hrbtenico in da so trmasti. Bodo to lahko dokazali tudi svobodnjaki iz Dobre vasi?

Iz poročila predsednika ZSO dr. Marjana Sturma:

(krajšano)

... Soočeni smo bili s fenomenom, da se razmere znotraj narodne skupnosti, tu mislim na odnose med NSKS in ZSO, niso pomirile. Nasprotno, še zaostrile so se, zato smo v odbori ZSO šli za potrebno, da skličemo občni zbor.

... Jasno nam je, da slovenska koroška narodna skupnost na Koroškem potrebuje vsaj minimalno obliko usklajevanja in sodelovanja vseh posameznih delov in segmentov manjšine. Jasno pa nam je tudi, da je treba ob tem spoštovati vso politično in siceršno raznolikost znotraj manjšine.

(O poenotenju vseh struktur koroških Slovencev pod geslom demokratizacije ter demokratične legitimacije in na drugi strani pod geslom racionalizacije):

To vprašanje je v marsičem hromilo naše delo in vezalo veliko energij. Navsezadnje je to vprašanje tudi imelo vpliv na naše odnose do R Slovenije in R Avstrije. ... Tako legitimacijo je v preteklosti zahteval le hajmatdinst, ki je zahteval tudi ugotavljanje oz. preštevovanje manjšine, ki naj bi bilo kriterij za izpolnjevanje določil iz člena 7 državne pogodbe. Zato smo bili tako presenečeni, ko je ta zahteva naenkrat prišla iz slovenskih vrst in dobila podporo tudi pri nekaterih v Sloveniji. ... Organizirani smo po vseh načelih avstrijske pravne države. Naš občni zbor poteka tako kot n. pr. občni zbori vseh avstrijskih političnih strank. Člen 7 ADP v prvem členu določa, da imajo pripadniki slovenske in hrvaške manjšine pravico do lastnih organizacij; to je temeljna človekova pravica do združevanja. ... Parola o nedemokratičnosti je nastala zaradi ideološko obarvanega obračunavanja znotraj narodne skupnosti, na kar je imela vpliv tudi Slovenija. Konflikt je nastal ob osamosvojitvi in demokratizaciji Slovenije.

... Zavračamo tezo, da bi bila dvotirnost sad komunističnega sistema, temveč poudarjamo, da je organizacijska pluralnost sad avstrijskega pravnega reda, ki pač omogoča svobodo združevanja in organiziranosti. Pluralizem se ne odraža le v politiki, temveč tudi v oblikah narodne zavesti. Zato smo vedno poudarjali, da število pripadnikov manjšine ne more igrati odločilne vloge pri določanju manjšinskih pravic. ... Manjšina na Koroškem je nekaj raznolikega in ni je mogoče ocenjevati po istih kriterijih. Še več: soočeni smo s fenomeni, ki so povezani z odpiranjem naše družbe, z evropsko integracijo in družbeno modernizacijo.

... Kaj nas združuje in povezuje? Pri enem delu je to

zgodovinska zavest, pri mlajših pa prihajajo v ospredje drugi interesi. Slovenska manjšina ni homogena masa, ne po politični plati in ne po plati narodne zavesti. ... To pomeni, da moramo razviti tolerantne odnose znotraj manjšine, ne pa jih zaostrovati.

(O odnosih med državo in manjšino)

... Kako je mogoče, da Avstrija kot pravna država ne upošteva zakonov, ki jih je sama sprejela? Niti tiste dvojezične table ne stojijo, ki bi po zakonu o narodnih skupnostih morale stati. Kako je mogoče, da imajo take težave z dvojezičnimi vrtci v času, ko je jasno, da je evropska perspektiva večjezičnost in odprtost? Kako je mogoče, da ima država, ki bo v nekaj mesecih predsedovala Evropski zvezi, take težave pri ustanovitvi dvojezičnih otroških skupin?

... Prepričan pa sem tudi, da smo v preteklih letih z našim konstruktivnim delom na vseh nivojih iniciirali določene procese, ki bodo obrodili sadove. Tu mislim na Spomenico avstrijskih sosvetov. In dejansko se na nekaterih področjih pripravljajo rešitve, n. pr. dvojezične table za gradiščanske Hrvate in Madžare, pa sprejetje ciljnega določila, s katerim se bo Avstrija priznala k svoji jezikovni, kulturni in etnični raznolikosti.

... Vtis imam, da so bilateralni odnosi med R Avstrijo in R Slovenijo v vprašanju manjšin zašli v slepo ulico. Nekateri v Avstriji skušajo vprašanje nemškogovoreče manjšine zlorabljati v zunanjepolitične taktične namene, nekateri v Sloveniji pa skušajo instrumentalizirati vprašanje slovenske manjšine v strankarskopolične namene.

... V ospredje postavljamo vprašanja notranjeslovenskih odnosov. Znotraj manjšine je potrebna velika mera usklajenosti in sodelovanja, na drugi strani pa maksimalna odprtost in strpnost. Zato moramo postaviti v ospredje to, kar nas združuje in postavi ob stran tisto, kar nas razdružuje. Naš delovni načrt zaobsega predvsem skrb za izobraževanje – otroško varstvo in šolstvo. Narodnemu svetu predlagamo, da formiramo Koordinacijski odbor, ki bo imel nalogo, da usklajeno izpostavlja ta vprašanja. S tem bi prispevali k stvarni razpravi o temeljnih vprašanjih manjšinske zaštite in se izognili nepotrebnim in neproduktivnim polemikam. Nadalje predlagam občnemu zboru, da odkloni poenotenje na osnovi preštevanja in ugotavljanja manjšine. Živimo v času, ki terja odprte in strpne odnose na podlagi pluralnosti in spoštovanja človekovih pravic.

GASILSKA AKCIJA V ŽELEZNI KAPLI

Z žolčem in parolami proti želji po dvojezičnosti

VŽELEZNI KAPLI se je razvnel hud konflikt zaradi izražene želje po dvojezičnem napisu na novem gasilskem domu. Občina je namreč kupila areal bivšega gradbeniškega podjetja Schubel in bo tam uredila gasilski dom. Podžupan Franc Jožef Smrtnik (EL) je nakup pozdravil, hkrati pa izrazil upanje, da bo napis na domu dvojezičen, »kajti to bi bil dokaz, da je naša požarna bramba odprta in v pomoč vsem občanom«.

Ta res zreducirana formulacija, s katero pa podžupan Smrtnik ni hotel nikogar žaliti, kaj šele krniti ugled, potrebe in angažma gasilcev, kakor je povedal Slovenskemu vestniku, pa je kapelške gasilce tako razvnela, da so izdali poseben letak in ga razposlali na vsa gospodinjstva. Letak je tako po geslih kot tudi po vsebini na žalost porazna izkaznica te zaslužne kapelške ustanove. V bistvu so gasilci s kanoni streljali na vrabce, ali drugače rečeno: z največjo kemično brizgalnico so šli nad domače ognjišče. Brez vsakršne senzibilnosti za uporabljene simbole in parole, ki jo od javne ustanove smemo in moramo pričakovati, po vsem tem, kar se je v Avstriji dogajalo zadnja leta v zvezi s

pisemskimi bombami, in brez odgovornosti za posledice, ki jih lahko s takšnim letakom izovejo, so jo urezali počez. Ali so res pozabili (hudo bi bilo, če bi to storili zavestno, kar pa mislim da niso), da je parola »Wir wehren uns« – pod njo so postavili vsebino letaka – postala takorekoč zaščitni znak BBA-Bajuwarische Befreiungsarmee in da je prometni znak STOP bil tudi del propagandnega materiala koroškega hajmatdinst. Da je nek nemški koroški dnevnik pisal o napadu Slovencev na gasilstvo sploh, pa je seveda vsej zadevi dalo nepotreben, a vprašljiv in nevaren nacionalistični prizvok.

Pa še to. Tudi sam letak se lahko pojmuje kot najboljši dokaz za določeno etnično pristranskost gasilcev oz. njihovih vodilnih kadrov. Če bi ne bilo tako, bi sami zahtevali, da je napis na njihovem novem domu dvojezičen, in bi letak izdali v obeh deželnih jezikih.

Pa še nekaj je ta letak pokazal: v določenih glavah in krogih gasilcev se je vgnezdila zelo dvomljiva miselnost, češ da so sakrosanktni, da se jih ne sme kritizirati. Čim se to zgodi, se sklicujejo na svojo prostovoljnost in brezplačno opravljanje

odgovorne službe, ter da ne delajo razlik med ideološko in narodno pripadnostjo ljudi.

To vse drži in tega tudi nihče ni kritiziral! A tako žolčno in občutljivo, užaljeno ter v bistvu zviška reagirati na izraženo legitimno željo demokratično izvoljenega občinskega mandatarja pa seveda presega vsakršno sorazmernost vzroka in posledic. Če bi gasilci bili izvzeti od kritike, bi civilna in tudi pravna družba utrpeli hudo škodo. Kapelški gasilci so si sami storili najbolj medvedjo uslugo, saj so kršili načela odprtosti, transparence, predvsem pa nepristranskosti in neodvisnosti. Zahtevo, da se mora Smrtnik distancirati od legitimne zahteve, pa Kapelčani sami kvalificirajo kot zapoznelo pustno šalo.

V Železni Kapli pa so prepričani, da se bo stvar dala v dialogu in duhu medsebojnega spoštovanja rešiti. Do prvega razgovora med podžupanom Smrtnikom in razjarjenimi gasilci je že prišlo. V doglednem času pa naj bi sploh bila pri Smrtniku v Kortah večja, prekomejna gasilska vaja, pri kateri bodo kapelški gasilci seveda odigrali pomembno in odgovorno vlogo.

IZREDNI OBČNI ZBOR ZSO

»Živimo v času, ki terja odprte in strpne odnose na osnovi pluralnosti«

Del delegatov izrednega občnega zbora ZSO

Foto: SV

OKROG dvesto delegatov in gostov je preteklo soboto zasedlo sejno dvorano hale 5 celovškega sejmišča in z zanimanjem sledilo poteku izrednega občnega zbora Zveze slovenskih organizacij.

Najprej se je na ekranu pojavil naslov www.slo.at. Z njim je namreč Zveza slovenskih organizacij vstopila v mednarodno elektronsko mrežo Internet.

Tajnik ZSO dr. Vladimir Wakounig je poleg delegatov iz društev po vsej Koroški in vključenih organizacij pozdravil zastopnika deželne vlade in koroških socialdemokratov dr. Dietra Hallerja, državnozbornskega poslanca dr. Dietra Antonija, predstavnika Združene liste socialdemokratov iz Slovenije, državnozbornskega poslanca Borisa Soviča, vodjo biroja za slovensko narodno skupnost pri koroški deželni vladi dr. Marijo Novak-Trampusch, predsednika Slovenske kulturno gospodarske zveze iz Trsta Rudija Pavšiča, predstavnika kluba koroških Slovencev v Ljubljani in Skupnosti koroških partizanov Bineta Otorepca, podpredsednika Kluba koroških Slovencev Janeza Stergarja, konzula republike Slovenije v Celovcu Marka Vrevca, predsednika NSKS Nantija Olipa in druge.

Prebral je tudi pozdravna pisma direktorice vladnega urada za Slovence po svetu republike Slovenije Mihaele Logarjeve, predsednika komisije za narodnosti pri zunanjepolitičnem odboru državnega zbora Marjana Schiffrerja ter govornice Zelenih v avstrijskem parlamentu Terezije Stoisić.

Delegati so za delovnega predsednika izvolili verziranega pravnikarja dr. Gustava Brumnika, za overitelja zapisnika Andreja Kokota in Hanzija Weissia, v volilno komisijo pa dr. Valentina Simo, dr. Geli

Schellander, dr. Romana Schellandra in Vido Obid.

Po opravljenih formalnostih je povzel besedo predsednik ZSO dr. Marjan Sturm. V svojem govoru je obravnaval evropsko dimenzijo manjšinske politike, na kateri sloni tudi spomenica avstrijskih narodnih skupnosti. V odnosu do Slovenije je kritiziral strankarsko politični odnos do koroških Slovencev in neenakopravno obravnavanje Zveze slovenskih organizacij v odnosu do Narodnega sveta, kar se odraža v velikanskih razlikah pri podporah obeh organizacijama.

Za nadzorni odbor je poročilo podal dr. Lipi Ogris-Martič. Nazorno je dokumentiral veliko razliko pri prejetih finančnih sredstvih iz Slovenije, opozoril na nujno dogovarjanje med obema organizacijama o razdeljevanju finančnih sredstev iz Slovenije – za to pa naj bi bil pristojen skupni koordinacijski odbor obeh osrednjih organizacij – ter pozitivno ocenil povezanost ZSO z avstrijskimi institucijami, ki se je obrestovala pri reševanju akutnega finančnega stanja otroških vrtcev.

V imenu namestnika deželne glavarja in predsednika koroških socialdemokratov dr. Michaela Ausserwinklerja je občni zbor pozdravil dr. Dieter Haller. V reševanju odnosov med manjšino in večino se je zavzel za načelo strpnosti, medsebojnega razumevanja in spoštovanja.

V razpravi po poročilih se je oglasil inž. Peter Kuchar, predsednik Zveze koroških partizanov in prijatelj protifašističnega odpora. Opozoril je na pomen protifašističnega gibanja in partizanskega odpora za ponovno vzpostavitev Avstrije, za sedanje odnose na Koroškem pa je dejal, da se le počasi pomikajo na bolje in da bo najbrž vendarle uspelo postaviti spo-

menik vsem žrtvam druge svetovne vojne tudi s slovenskim napisom.

Franček Černut se je oglasil v imenu Zveze slovenskih izseljencev. Odnose s Slovenijo je imenoval »križ s križi«, obe organizaciji pa pozval k ustanovitvi koordinacijskega odbora.

Rudi Vouk je kot delegat SPD »Srce« v Dobri vasi kritiziral Sturmovo tezo o individualnih pravicah manjšincev, ko pa da še kolektivne niso izpolnjene. Spomenica avstrijskih narodnih skupnosti za Slovence ni napredek, ampak niveliranje pravic z ostalimi manjšinami. Sturmov govor pa da se v dejanski praksi ne odraža. Postavil je vprašanje dvojezičnih vrt-

cev, krajevnih napisov, slovenskega uradnega jezika ... Poudaril je, da Slovenijo potrebujemo tudi kot zaščitnico.

Franč Jožef Smrtnik se je najprej opravičil za izjavo, da je »Zvezi slovenskih organizacij odklenalo«. ZSO in Delovno skupnost »Avstrijske narodnosti v SPÖ« pa je pozval na skupno delovanje. Stanje v občinah je opisal z besedami: »Če Slovenci kaj zahtevamo, je takoj polom, če smo pa tihi, je pa vse v redu«.

Tajnik ZSO Mirko Wakounig je govoril proti poenotenju, ki jo nekateri v Sloveniji pričakujejo od koroških Slovencev. Tudi večinski narod ni poenoten. Realizira se v različnih strukturah in tako je prav. Poenotenje zahteva discipliniranje, proti čemur pa se moramo odločno upirati in razvijati kar se da široko pluralnost.

Dr. Katja Sturm-Schnabl je izrazila zadovoljstvo, da je v programu ZSO na področju šolstva zajeto tudi visoko šolstvo, ki naj bi se raeliziralo s

stolico za slovenski jezik na dunajski (in graški) univerzi.

Ana Blatnik, predsednica slovenskih socialdemokratov, je govorila o premikih v politiki deželne stranke, ki pa ne gredo čez noč. Vendar druge variante ni in treba je govoriti in se pogovarjati; vsak naj na svojem mestu prispeva za izboljšanje položaja narodne skupnosti.

Dr. Janko Malle je bil o odnosih s Slovenijo predvsem kritičen, Poudaril je, da bi morali nekatere dejavnosti zaradi drastičnega zmanjšanja sredstev celo krajšati ali pa ukinjati. Slovenijo je pozval, naj enako vrednoti otroke v vrtcih Slovenskega šolskega društva in Mohorjevem.

Kot gost iz italijanskega zamejstva je občni zbor ZSO pozdravil predsednik SKGZ Rudi Pavšič. Obsodil je diferenciacijo, ki jo Slovenija izvaja napram levim organizacijam v zamejstvu, govoril o težavah Slovencev v Italiji in pozval na skupno nastopanje. Menil je, da Sloveniji manjka državniška strategija do zamejcev.

Občni zbor je sprejel tudi resolucijo, ki opredeljuje odnos ZSO do republik Slovenije. Le-to bomo objavili v naslednji številki Slovenskega vestnika.

J. R., S. W.

Nanti Olip, predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev:

Mislim, da so bila načela izpovedana. KOKS – seveda smo ZSO predlagali KOKS. Predlagali smo, da vsaka organizacija imenuje po pet svojih predstavnikov, da se KOKS uskladi v teh vprašanjih, kjer ni razlik in kon-

fliktov. V drugih vprašanjih pa naj vsaka organizacija imenuje 25 ali 30 ljudi – mi bi svoje imenovali iz Zbora narodnih predstavnikov, ZSO bi imenovala svoje odbornike in to bi bil skupen korektiv koordinacijskega odbora. V globalnih vprašanjih naj ta odbor odloča in ta odločitev naj bi bila obvezujoča za obe organizaciji.

Priznanje Janezu Wutte-Lucu

Janez Wutte-Luc, bivši dolgoletni predsednik Zveze koroških partizanov in odbornik upravnega ter nekaj časa izvršnega odbora Zveze slovenskih organizacij, je prejel Petkovo priznanje za svoje dolgoletno in nesebično delo v organizacijah. Janeza Wutte-Luca je vselej odlikoval izreden političen čut in pragmatičen pristop do reševanja manjšinske problematike.

Dr. Marjan Sturm je v svojem nagovoru poudaril njegovo odprtost do mladine, saj je vselej z navdušenjem podprl iniciative študirajoče mladine in jih motiviral za narodnoštno delo v politiki. Janez Wutte-Luc ostaja še naprej zvest član tako ZSO kot tudi ZKP in njegovi nasveti, ki izvirajo iz bogatih izkušenj, nam bodo vselej dragoceni!

Odbori Zveze slovenskih organizacij

Izvršni odbor:

Predsednik dr. Marjan Sturm;

1. podpreds. Sonja Wakounig;
 2. podpredsednica Ana Blatnik;
 3. podpreds. dr. Franci Zwitter;
- tajnik dr. Vladimir Wakounig; blagajnik dr. Lipi Ogris-Martič

Upravni odbor:

Martina Berchtold, dr. Avgust Brumnik, mag. Brigitte Busch, dr. Teodor Domej, inž. Peter Dovjak, dr. Ludvik Druml, Marija Hobel, Pepo Jenschatz, dr. Cornelia Kogoj, inž. Peter Kuchar, dr. Janko Malle, dr. Mirko Messner, Albert Močnik, Hanzij Ogris. ml., Ludvik Ogris, Franc Picej, Magdalena Pitschko, Danilo Prušnik, dr. Roman Schellander, Marko Trampusch, Beatrix Verdel, Franci Wieser, Milan Wutte, Jozi Wutte, Janko Zwitter

Nadzorni odbor:

Hanzij Ogris st., dr. Kristijan Schellander, dr. Valentin Sima, Hanzij Wieser, prof. Bertl Wutte

DISERTACIJA NA TEMO SLOVENC V AVSTRIJI

Kaj je pravzaprav identiteta in kaj jo določa?

UNIV. doc. dr. Jernej Zupančič je v začetku tega tedna predstavil na Koroškem svoje doktorsko delo, študijo »Slovenci v Avstriji«. Dr. Zupančič je ravnatelj Inštituta za geografijo v Ljubljani, doktorat pa je opravil pri prof. Vladimirju Klemenčiču.

Dr. Avgustin Malle, direktor Znanstvenega inštituta v Celovcu, je ob predstavitvi opozoril na okoliščine, v katerih je študija nastala, in poudaril, da se lahko na osnovi študij, ki so bile objavljene v kratkih razmakih (dr. Karnerja o nemško govorečih v Sloveniji in dr. Nečaka na isto temo) lahko razvije končno stvaren dialog med manjšinami in večinami. Študije so osnova za razpravljanje, pri čemer nima smisla, da bi se prerekali o konkretnih podatkih, ki so izsledki znanstvenega dela in o njih ne kaže dvomiti. Prvič pa se je nek znanstvenik ukvarjal z vsemi kategorijami Slovencev v Avstriji – ne le z avtohtono manjšino.

Dr. Zupančič je nadaljeval s predstavitvijo rekoč, da enostavno ne moremo mimo dejstva, da živijo v tukajšnji državi tudi drugi Slovenci poleg manjšine. Neupoštevanje tega dejstva ni ustrezno niti glede zgodovine in ne glede na današnji položaj.

Za manjšino je ugotovil, da se tako na Koroškem kot tudi na Štajerskem ustvarjajo nova naseljena jedra v večjih mestih. Slovence v Avstriji je razlikoval po državljanstvu – precej jih namreč živi tu zaradi zaposlitve. Slovenci pa so poseljeni praktično po vseh zveznih deželah. Tako manjšina kot tudi drugi priseljenci so podvrženi nenehnim socialno-družbenim procesom. Manjšina živi na svojem območju, ki pa človeku današnjega časa ni dovolj. Mladostno dobo sicer preživi doma, a kaj kmalu odide v večja središča, v šole in v poklic, v okolje, ki je skoraj izključno nemško govoreče.

Kako močna je manjšina po številu? Teh podatkov ne daje

nobeno uradno povpraševanje in je del populacije na vsak način statistično skrit. Pa vendar se da na osnovi znanstvenih

Avtor študije univ. doc. dr. Jernej Zupančič

Foto: SV

metod določiti približno število in dr. Zupančič ocenjuje, da živi v Avstriji okoli 30.000 slovensko govorečih ljudi.

Velik del disertacije je namenjen raziskovanju identite-

te. Le-to determinirajo v glavnem kultura, zgodovina, prostorska pripadnost, gospodarska ter politična komponenta. Jezik je najvidnejši element razpoznavanja narodne pripadnosti. Avtor jo je obdelal z metodo »komunikacijskega kroga«, ki kaže na razmere ob uporabi jezika.

Avtor ugotavlja, da ima lahko posameznik več narodnostnih identitet hkrati in da ima vsaka zase svoj vzrok in opravičilo. Prav tako pravi, da je zmotno mišljenje, da mešani zakoni pomenijo asimilacijo. Raziskava je pokazala drugače, kot se na splošno misli. Tako imenovana »avstrijska identiteta« pomeni lojalnost do države in solidarnost s pripadniki le-te. Ljudje pravijo, da so ponosni Avstrijci. »Slovenska« identiteta je veliko bolj čustveno poudarjena, izkazuje pa jo jezik, kultura in občutek narodne pripadnosti ne glede na državne meje. »Regionalna« identiteta

in pa kategorija »koroški Slovenci« sta najbolj emotivni. Vprašanje regionalne identitete je za današnji čas najbolj omejeno, ker je njena privlačnost predvsem v tem, da se skuša z vizijo regionalizma reševati nacionalno identiteto.

Tudi gledanje na manjšino izključno iz vidika jezika in kulture omejuje pojmovanje manjšine. Kulturna ali jezikovna skupnost s tem izključuje vrsto drugih stičnih točk.

Avtor je svojo predstavitev zaključil z besedami, da se dela velika škoda, če se izključuje vse tiste, ki niso (več) stoddotno »zraven« in izrek »Slovenci smo Slovenci zaradi jezika« je sam po sebi nevaren, saj izključuje večplastnost identitet.

»Identiteta ni nekaj stalnega, zanjo se je treba odločati vsak dan posebej,« je še poudaril dr. Jernej Zupančič. Svojo študijo je predstavil v ponedeljek zvečer tudi v Tinjah.

S. W.

PREDSTAVA IKARUSA

Evropa – mati klavnic – zadetek v črno

PROVOKANTEN naslov nove predstave koreografskega gledališča Zdravka Haderlapa ustreza dejanskemu stanju. Kaj je napihnjena Evropa drugega kot vzrok, spodbuda, opazovalec, profitar? Kot pojem civilizacije se je dvignila nad narode, jim kazala svoj našminkan obraz, jih gledala zviška. S svojo osvajalsko imperialistično politiko jih je pehala v medsebojne spore in vojne, kot matresa opazovala njihove krvave plese in posegla vanje šele, ko so izgubili že dovolj krvi. Ravno prav za njeno preračunljivo gospodarstvo.

In kdo predstavlja Evropo v našem narodnostnem in kulturnem prostoru? Nihče drug kot nekdanja stara Avstrija, pozneje Avstro-Ogrska, še pozneje k nemškemu tretjemu rajhu z veliko evforijo priključena Avstrija in v zadnjih letih z Mockovo zunanjo politiko prežeta sedanja Avstrija. Za druge narode, predvsem pa za tiste tam spodaj, balkanske, ena sama katastrofa.

Teater je kulturna in ne politična institucija, kljub temu pa je potreben uvod, kajti tako globoko političnega teatra ne doživimo vsak dan. Celo ne vsakih nekaj let.

Kako je Zdravku Haderlapu uspelo napraviti tak scenarij, koliko časa je zorel v njem, koliko preverjanja in potem dramaturškega prevajanja v inscenacijo je bilo potrebno, bo seveda ostala skrivnost. Uspelo mu je, ker je znal združevati ideje, se poglobiti v stvarnost, jo z akterji internacionalizirati, ji dati izrazno dimenzijo. Glasba, luč, zvok – vokalni in instrumentalni –, ples in gib nasploh, usklajenost in disharmo-

nija, prizori potencirane nežnosti, strastnega sovraštva, vpijoče stiske, ignorantske odtujenosti; vse to in še več najdemo v tej predstavi. Gledalec ob njej ljubi, se solidarizira, odklanja, se nasmeji, razžalosti, stisne pesti, se najéži. V štirinajst slikah obsegajočem dramaturškem loku se zvrstijo vsi elementi človekovega čustvovanja – od nežne ljubezni preko strahu do gnusobe.

Evropa pa na vse to gleda zviška.

Še se bomo spomnili, kako so leta 1914 ob atentatu na Ferdinanda, avstro-ogrškega prestolonaslednika, ki v Sarajevu ni imel kaj drugega iskati, kot da je le razkazoval svojo imperialno moč, na Dunaju obsodili balkanske barbare in Srbiji napovedali vojno. Soška klavnica, ki je stala preko 700 tisoč življenj, predvsem drugih narodov, Evropi ni prinesla strelitve. Druga svetovna vojna s preko štirideset milijoni pobitih, sežganih in padlih je sicer »Evropo« šokirala, toda Balkan očitno ni Evropa. Treba se je bilo vmešavati, izpodkopavati skupnost narodov različnih kultur, politično skupnost različnih po razvoju, triversko simbiozo, evropsko stičišče v najširšem pomenu. In potem, ko je prilila k ognju vojne, se je mati Evropa odzivala s čakanjem. Naj izkrevavijo barbari!

Scensko pravšnja, nič pretirana predstava ima svojo moč v dramaturgiji in seveda v izvedbi. Igralci-plesalci in strokovni sodelavci iz osmih držav in treh kontinentov so pod vodstvom Zdravka Haderlapa in vseh njegovih asistentov in sodelavcev ustvarili monolitno predstavo, ki ji trenutno vsaj po izpoved-

nosti ni para v Avstriji in najbrž tudi širše ne. Le Dnevnik Anne Frank, pred nedavnim izveden v dunajskem parlamentu, se lahko primerja z njo. Ta bi lahko sprejel v svoj program tudi Evropo – klavnico, pa je zagotovo ne bo, ker mu je preveč blizu, je preveč avstrijska, preveč obremenjujoča.

Kritike skorajda ni. Pri profesionalnih predstavah je to le stvar ambicije ocenjevalca. Seveda te sem pa tja lahko kaj moti, a morda je to le interspekcija, ko dražljaj v človeku naleti na negativno rezonanco preteklih izkušenj.

Igralci in plesalci, največkrat vse obenem, so svoje naloge izvedli z popolno zavzetostjo, z do potankosti izbrušenim občutkom do namena izpovedi, z angažmajem, ki je vreden najvišje estetske in umetniške ocene.

Jože Rovšek

Evropa – mati klavnic

Izvedba: Koreografsko gledališče Zdravka Haderlapa »Ikarus«;

režija: Zdravko Haderlap;

igrajo: Christa Cocciolo (ZDA), Margot Fuchs (Avstr.), Veronika Guillen Ruiz (Špan.), Kirsten Hartung (Nemč.), Erich Pacher (Austr.), Marcelo Perocco (Ital./Brazil.), Irene S. (Avstr.), Ksenija Steblovnik (Slov.);

zamisli in uprizoritev, zasnova scene in teksti: Zdravko Haderlap;

sodelavci: Alenka Hain, Erwin Mödritscher, Slobodan Kovačević, Igor Pahor, Ingrid Türk-Chlappek, Erich Heyduck, Nicoletta Arrighi, Marjeta Domej, Klaus Detlef Olof, Isabela Ebetschuber, Lotte Weinberger, Irene S., Isabela Radler, Wolfgang Waschiczek, Samo Oblokar, Stojan Nemec, Dagmar Niederdorfer, Nevenka Tomašević, Marinka Colja, Lena Ebetschuber.

Predstave Europa – Mutter der Schlachthöfe/Evropa – mati klavnic je v galerijah Liegl na sporedu še od 12. do 16. ter 19. in 20. maja vedno ob 20. uri.

Gostovanje plesnega teatra »Metaffa«

BEL VETER NA ODRU K & K CENTRA – V k & k centru v Šentjanžu je pretekli petek, 8. maja, z dramo »Novak Marie« nastopil plesni teater »Metaffa« iz nižjeavstrijskega Horna. Skupina je občinstvo pritegnila z veliko mobilnostjo in živahnimi gibi, uglasenimi na vizualizirano vsebino, ki ji je bela barva vtisnila dodatno dramatično komponento.

ŽITRAJCI V BOSNI IN HERCEGOVINI

Folklorna skupina SPD Trta na obisku v Sarajevu

NA povabilo Bosanskega kulturnega društva Dobrinja '93 se je folklorna skupina SPD Trta iz Žitare vasi 22. aprila odpravila na 5-dnevno potovanje v Sarajevo. Lansko leto so namreč plesalci iz Bosne sooblikovali drugo žitrajsko folklorno noč in preživeli nekaj dni v gosteh pri folkloristih Trte. Pred dvema tednoma pa smo jim vrnila obisk in se udeležili slavlja ob 5-letnici obstoja društva Dobrinja '93, ki ima svoj sedež v sarajevskem predmestju, po katerem je poimenovano.

Priprave na gostovanje v glavnem mestu Bosne so bile predvsem v zadnjih tednih za vse člane naše skupine prav intenzivne. Kljub veselju nad obetajočim se velikim doživetjem nas je vendar obšel občutek nela godja ob misli na še zmeraj napeto situacijo v nekdanjem vojnem področju. Zavedali smo se, da nas čaka materialna in duševna beda, pod katero trpi vse prebivalstvo mlade države.

Po dolgi vožnji z avtobusom preko Slovenije in Hrvaške smo

končno prispeli v Sarajevo, kjer so, kakor tudi po vsej ostali Bosni in Hercegovini, sledi bojnih spopadov razodevale grozote vojnega nasilja. Zato nas je neizmerno gostoljublje družin, pri katerih smo prenočevali, tem bolj presenetilo.

Med bivanjem v Sarajevu pa smo imeli tudi dva nastopa. Najprej smo predstavili svoje koroške plesne in pesmi na prireditvi v občinski dvorani v Novem gradu, zadnji dan pa smo zaplesali in zapeli v domu za ostarele. Ob tej priložnosti smo

prvič pokazali splet belokranjskih plesov, ki smo se jih naučili pozimi. Obkrat so zaplesali tudi domači folkloristi, tako da je bil spored pester in močno kontrasten. Gledalci so bili dokaj navdušeni, še bolj pa preseščeni, saj je razlika med bosanskimi in slovenskimi plesi ogromna.

Poleg tega pa smo se odzvali povabilu na sprejem župana Novega grada, ki nam je izrekel dobrodošlico in vsakemu od nas podaril pretresljivo fotomonografijo o Sarajevu v vojnem času.

Čutili smo se počaščene, ko je regionalni radio prosil mentorja Rada Markitza in nekatere druge člane naše folklorne sku-

pine za intervju v radijski hiši. Tam so intervjuvanci odgovarjali na različna vprašanja glede obiska v Sarajevu.

Verjetno najlepše doživetje pa je bil izlet k izviru reke Bosne, nedaleč od mesta. Zdelo se nam je, ko da bi odkrili idilično oazo sredi ruševin. Gozdna okolica in zeleni park z živalmi ob vodi sta bila popolno nasprotje vsemu, kar smo videli drugod po Bosni.

Ostale dni pa smo koristili za ogled nekdanje metropole, stičišča različnih kultur, jezikov in ver. Lepota starega dela mesta se je kljub vsemu uničevanju v veliki meri ohranila, prav tako kakor svetovljanski duh. Končno je napočila doba odnove mesta in življenja, to smo z veseljem ugotovili ob sprehodih po sarajevskih ulicah.

J. O.

Žitrajski folkloristi v izvedbi živopisnih koroških plesov

Foto: SV

Vigredni koncert v Žitari vasi

Nabito polna dvorana obiskovalcev je v sobotnem skoraj polnem večeru v žitrajšem kulturnem domu spremljala pozdrav vigredi, kateremu je bil namenjen koncert v organizaciji domačega prosvetnega društva »Trta«. Začel ga je domači moški pevski zbor, ki vedno znova preseneti z ubranostjo in bogatim razponom glasov.

Večino časa pa so Žitrajčani prepustili gostom, mešanemu pevskega zboru »Danica« iz

Šentprimoža. Bil je skoraj polnoštevilčen, petdesetčlanski, tako da se je komaj »zbasal« na take koncerte kar premajhen oder. Tudi petje je bilo številu primerno, zbor je močno donel, spored pa je bil tudi pester.

Za konec je nastopila še priljubljena domača folklorna skupina, ki se je komaj oddahnila od napornega in pretresljivega gostovanja v Sarajevu. Tokrat je plesala splet koroških plesov.

J. R.

JUBILEJ MLADE PODJUNE

Pevski biser iz pliberškega kraja

...
Mi smo mi,
mladi Podjunčani,
kadar zapojemo,
strese Peca se,
Drava zvalovi,
in verjemite nam,
za hip celo,
se kralj Matjaž zbudi.

Svečano je bilo v soboto zvečer v pliberški farni dvorani. Ljudje so se zgrinjali in kaj kmalu je bila dvorana premajhna. Prihajali so starši mladih pevcev, njihovi dedji in babice, prijatelji otroškega petja, nekdanji pevci, ...

Mlada Podjuna, otroški zbor, nekak podmladek odraslemu mešanemu zboru, je slavil svojo petnajstletnico. Počastili so ga

tudi gostje. Iz Globasnice mu je prišel čestitat otroški zbor Živ-Žav, ki ga vodi nekdanja pevka Mlade Podjune Travdi Lipusch, iz Galicije pevska skupina družine Blažej, iz Žvabeka Pevsko instrumentalna skupina pod taktirko Rosine Katz-Logar, za zgled mu je zapel Mešani pevski zbor Podjuna s Tonetom Ivartnikom in za konec je zaplesala še mlada plesna skupina Spice Girls.

Ob jubileju je izšla prijetna brošura z naslovom Mi smo mi, kakor se imenuje tudi zborova himna izpod peresa Anite Hudl in v uglasbitvi mariborskega popevkarja Edvina Fliserja. V njej je razvidno delovanje zbora, delo voditeljic Mire Artač-Zdouc, Bernardke Komar-Cvelf

in voditeljice zadnjih deset let Vere Sadjak. Mnogo je v brošuri čestitk starejših kulturnih delavcev od prvega predsednika zbora Podjuna Hermana Germa do sedanjega predsednika Milana Pika. Precej je mnenj nekdanjih pevcev in sodelavcev in prijateljev otroškega petja. Mlado Podjuno zadnjih pet let vodi nekdanji dolgoletni pevec Adrian Mandl, kar nakazuje, da je zbor tudi kadrovska šola za mnoge kulturne aktiviste. Preveč bi bilo naštevati vse nastope, ki jih je zbor opravil v teh 15 letih, omeniti pa je treba, da je skoraj ni pevske prireditve v Podjuni, da je ne bi popestril s svojim svežim prepevanjem, nastopa pa tudi na osrednjih slovenskih

pevskih koncertih, gostoval pa je že tudi v Sloveniji. Skupaj z globaškim otroškim zborom Živ-Žav, družino Blažej in zborom iz Galicije pa je lansko leto posnel tudi zgoščenko »Pri nas na Koroškem«.

Sobotni koncert je bil sicer nekoliko dolg. V središču pozornosti so bili seveda Mladi Podjunčani. Ti so se res izkaza-

li. Ob instrumentalni spremljavi jih je bil pravi užitek poslušati. Program je spretno povezoval Milan Piko, gostujoče skupine so bile programske sicer krajše, vendar zelo kvalitetne.

Zboru, njihovim voditeljicam in pomočnikom se je v imenu Kršćanske kulturne zveze v Celovcu zahvalil in jim izročil darilo njen tajnik Nužej Tolmaier.

J. R.

SVEČE – STARA ŠOLA

Otroške podobe brezmejnosti

Fantazija, predvsem otroška, je tisto prvo sredstvo, s katerim lahko človek ubežiš utesnjenosti, urniku vsakdana. Vsedeš se na oblak in z njim pluješ v neizmerno dalj nebeškega svoda, in nihče drug te ne more zadržati ali ti postaviti meje. Brezmejnost, neskončnost svobode in prostoti, to je prastar človeški sen. V Svečah so otroci (na sliki zgoraj) na pobudo SPD »Kočna« in fame skupnosti svoje predstave o brezmejni

deželi v številnih risalnih urah prenesli na papir. Slike in risbe so bile primerne za razstavo, ki so jo odprli v petek, 8. maja, popoldne v stari šoli. V pozdrav je zapel sveški otroški zborček pod vodstvom Malke Feinig, dijaki slovenske glasbene šole so godli, predsednica Kočne Tatjana Feinig in župnik p. Roman pa sta ugotovila, da se med sodelujočimi otroci brezdvomno skrivajo pravi slikarski talenti.

Skoraj petdeset mladih pevcev zagotavlja nadaljnjo zborovsko kulturo v pliberškem kraju

Foto: SV

PRIREDITVE

ČETRTEK, 14. 5.

- ŠENTJAKOB, v Regionalnem centru
18.00 Knjižne presoje
GRADEČ, v prostorih KSŠŠG – KSŠŠG
20.00 Branje Kajetana Koviča
TINJE, v domu – Katoliški dom Sodalitas
20.00 Dia-predavanje: Tajna – eksotični turistični cilj v vzhodni Aziji; predavatelj: ravn. Mirko Srienč

PETEK, 15. 5.

- ROŽEK, galerija Šikoronja
18.00 Vodstvo skozi razstavo Adolfa Frohnerja »Približevanja« z Janjo Zikulnig (oljne slike, gvaši, slike)
ROŽEK, na Muti (Woschitz) – KD Peter Markovič
20.00 Vigredni koncert. Nastopajo: Kantavtorja Peter Karpf in Otto Polainer iz Velikovca in Mladinska skupina iz Ledinec

SOBOTA, 16. 5.

- TINJE, v domu – Katoliški dom Sodalitas
9.00 Tečaj celostne komunikacije za ženske: Telo in glas. Vod.: Rezka Kanzian; tečaj traja do nedelje, 17. maja, do 12. ure
RADIŠE, pri Culehnerjevi kapelici – SPD Radiše in fara Radiše
19.00 Koncert Marijinih pesmi. Sodelujejo: ženska skupina iz Sel, kvartet trobent, Radiški kvartet, Radiški fantje
ŠENTJAKOB, v Regionalnem centru – Regionalni center
20.00 Koncert OKTETA ŠUHA
ŠENTJANŽ, v k & k – k & k in SPZ
20.00 Koncert »Alpe-Jadran v soglasju«. Nastopa: Dvojezični zbor/Der zweisprachige Chor

NEDELJA, 17. 5.

- TINJE, v domu – Katoliški dom Sodalitas
20.00 Predvajanje filma: »Rož, Podjuna, Zila, venec treh dolin«. Snemanje in režija: Ciril Turk

PONEDELJEK, 18. 5.

- ŠENTJANŽ, v k & k – k & k in SPZ
20.00 Srečanje »Vsaka stvar ima svoj čar« – Ifigenija Simonovič. Povezava poezije s keramiko
TINJE, v domu – Katoliški dom Sodalitas
20.00 Klarinetist Slavko Goričar ob spremljavi Andreja Goričarja, kl.

TOREK, 19. 5.

- TINJE, v domu – Katoliški dom Sodalitas
20.00 Recital: Ivan Cankar: »Moje delo je knjiga ljubezni, odprti jo, domovina ...«; recitira: pesnik Tone Kuntner

SREDA, 20. 5.

- ŠENPETER PRI ŠENTJAKOBU, v Višji šoli – VŠGP
20.00 Sklepna prireditev ob 90-letnici zavoda. Program z naslovom »Pomlad« oblikujejo učenci in učenke zavoda; slavnostni govor: mag. Ivan Olip
ŠENTJANŽ, v k & k – k & k in SPZ
20.00 Koncert »Das Dreiviertelprogramm«. Orig. Nachbar Duo (Peter Raab in Rolf Holub) predstavljata novejši program
ŠENTPRIMOŽ, v kulturnem domu – SPD Danica
20.00 Komedija »Zares čuden par« (Simon Neil). Režija: Anita Hudl

ČETRTEK, 21. 5.

- ŠENTJAKOB V R., v Regionalnem centru – Kat. otroška mladina
10.30 Otroški dan
ŠKOCJAN, v farni cerkvi – KD, cerkv. zbor, MePZ Gallus
20.00 Koncert v maju. Nastopa MePZ Gallus iz Celovca

PETEK, 22. 5.

- BILNJOVS PRI BILČOVU, pri Kumru (dom dr. Zablatnika)
18.00 Odkritje spominske plošče dr. Pavletu Zablatniku ob 5-letnici njegove smrti

SOBOTA, 23. 5.

- BILČOV, pri Miklavžu – SNI Urban Jarnik
9.00 Zablatnikov dan. Seminar: Etnologija v vzgojnem procesu

NEDELJA, 24. 5.

- BLEIBERG-KREUTH, Hermsberg/Rute – SPD Dobrač in SPD Zila
8.00 Spominski pohod na Dobrač ob 5-letnici smrti planinca Marjana Čertova; ob 14. uri bo sv. maša v slovenski gorski cerkvi na Dobraču
ŠENTLIPŠ, v farni dvorani – Farna mladina
09.30 S. Neil: »Zares čuden par«. Režija Anita Hudl; gost. »Oder 73« iz Pliberka
ČEPIČE, pri gostišču Juenna – SPD Edinost v Štebnu
14.00 Tekma koscev. Sodelujejo: MoPZ Franc Leder Lesičjak in domači ansambel
ŽELEZNA KAPLA, v farni dvorani – SPD »Zarja«, SPZ, KKZ, GŠ in Radio Slovenija
16.00 »Veseli tobogan«. Javna radijska oddaja z mladino in za mladino
LOČE, v farni cerkvi – SPD Jopa-Baško-jezero
20.00 Marijino petje. Nastopajo: MePZ Gallus, Gemischter Chor Latschach, MoPZ Jopa-Baško-jezero in orglar G. Logonder

SREDA, 27. 5.

- CELOVEC, občinski center Šentrupert
08.30 »Medved Pu«. Igra »Teatr brez«. Predst. še ob 10. uri in 11.15

SOBOTA, 30. 5.

- ŠENTJAKOB, v farovžu – SPD »Rož« in SPZ
18.00 »Bovčani pri nas«. Dobrodelna prireditev za žrtve potresa

GLASBENA ŠOLA NA KOROŠKEM

Razpored za vpisovanje novih učencev

Za glasbila: klavir, orgle, piha-la (kljunasta in prečna flavta, oboa, klarinet, saksofon), trobila, (trobenta, rog, pozavna, bariton, tuba), kitara, violina, violončelo, klavirska in diatonična harmonika, citre, tolkala. Solo-petje: avdicija bo sledila. Izobrazba glasu: tudi za zborovske pevce.

Zborovodska šola: vabljeni vsi aktivni zborovski pevci z delnim znanjem klavirja.

Balet: sprejemamo otroke od 4. do 10. leta (pouk bo samo v Mohorjevi ljudski šoli in v Bilčovsu).

Podjuna:

ponedeljek, 25. 5. 1998

PLIBERK, posojilnica – ob 13.30;
ŠMIHEL, farni dom – ob 14.30;
GLOBASNICA, ljudska šola – ob 15.30;
DOBRLA VAS, kulturni dom – ob 16.30;
ŠENTPRIMOŽ, kulturni dom – ob 17. uri

Rož:

ponedeljek, 25. 5. 1998

ŠENTJAKOB, društvena soba nad posojilnico – ob 13.30;

BILČOV, društvena soba nad staro Posojilnico – ob 14.30;
SVEČE, pri Goršetu – ob 15.20;
SELE, farni dom – ob 17. uri;
BOROVLEJE, pri Bundru (Postgasse 4) – ob 18. uri

Celovec,

torek, 26. 5. 1998

MOHORJEVA, ljudska šola – ob 11.30;
MLADINSKI DOM, klavirska soba (Mikschallee 4) ob 14. uri

Zilja,

četrtek, 28. 5. 1998

STRAJA VAS, v ljudski šoli – ob 17. uri

ZVEZA BANK

r. z. z. o. j., Bank und Revisionsverband, reg. Gen. m. b. H. Tel. 0 463/51 23 85

Razpis delovnega mesta

Ste jurist(ka) ali magister(tra) ekonomskih ved? Imate mogoče tudi že izkušnje pri podjetjih? Ste podjetni in angažirani? Potem ste pravi za nas.

Iščemo sodelavca/sodelavko s takim osebnim poslovnim profilom.

Pismene prošnje z življenjepisom pošljite na:

ZVEZA BANK, r.z.z.o.j., Bank- und Revisionsverband reg. Ges.m.b.H. 9010 Celovec/Klagenfurt, Paulitschgasse 5-7

Zveza koroških partizanov

ter Krajevni odbor Zveze borcev Ravne na Koroškem

vabita na

spominsko svečanost

v nedeljo, 17. maja 1998, ob 10.30

v spomin na zadnje boje II. svetovne vojne v Evropi na zgodovinski Poljani pri Prevaljah. Hkrati bo tudi počastitev občinskega praznika občine Ravne na Koroškem.

Spored: 10.30 – spominska maša za vse žive in mrtve, ki so se bojevali proti fašizmu – mariborski naslovni škof dr. Vekoslav Grmič; 11.00 – slovesnost s kulturnim programom in govori pri spomeniku »Svobodi in miru«.

– Po slovesnosti bo tradicionalno srečanje »Pod Kozolcem«, na katerem bo igral priljubljeni ansambel »Božank«.

Poskrbljeno bo tudi za pijačo in jed, tople obroke pa lahko naročite na tel. 0602/21 530 (Horjak) ali 0602/23 079 (Strmčnik).

Ravenski in prevaljski organizatorji se veselijo vašega obiska in vas pričakujejo! Vabljeni tudi prijatelji in znanci nekdanjih borcev!

Ana Udermann iz Borovelj – 42. rojstni dan; Zofka Sturm iz Mokrij – 70. rojstni dan; Ana Serajnik iz Sreje – rojstni dan; Rozi Kaufitsch iz Hodiš – rojstni dan; Florjan Dlopst iz Podgore pri Globasnici – 90. rojstni dan; Zofka Ogris – Tomažičeva mama – 60. rojstni dan; Toni Miksche iz Hodiš – 44. rojstni dan; Stanka Šopar iz Lepene – 81. rojstni dan; Ur-

PRAZNUJEJO

šula Jagoutz iz Hmelš – 75. rojstni dan; člani društva upokojencev Pliberk: Ivanka Paulič, Barbara Riedmann, Alojz Vavti, Zofka Močilnik in Janez Čepin – rojstne dneve; Hanza Male iz Borovelj – 85. rojstni dan; Veronika Mak iz Borovelj – 75. rojstni dan; Stanko Sluga iz Remšenika –

RADIO KOROŠKA
SLOVENSKE ODDAJE

ČETRTEK, 14. 5.

18.10 Rož – Podjuna – Zilja

PETEK, 15. 5.

18.10 Kulturna obzorja

SOBOTA, 16. 5.

6.08 Od pesmi do pesmi – od srca do srca

NEDELJA, 17. 5.

6.08 Dobro jutro, Koroška / Guten Morgen, Kärnten! (mag. Marija Perne)

18.00 Za vesel konec tedna

PONEDELJEK, 18. 5.

18.10 »Kratek stik«

TOREK, 19. 5.

18.10 Otroška oddaja

SREDA, 20. 5.

18.10 Glasbena mavrica

21.04 Večerna oddaja

DOBER DAN, KOROŠKA

NEDELJA, 17. 5.

13.30 ORF 2

PONEDELJEK, 18. 5.

3.15 ORF 2 (Ponovitev)

16.20 TV SLO1 (Ponovitev)

! Preizkusni kamen sožitja ob reki Muri: Štajerski Slovenci v Radgoni so v Potrni uresničili kulturni dom – viden znak življenjske volje

! Šolska partnerstva: zanimiv način izobraževanja ob prijateljskem povezovanju

! Votivne tablice v Karavankah – celoletna razstava pri Ožekarju v Podnu

! »Oče naš« – molitev v glasbeni priredbi prof. Leskovarja poje Mariborski oktet

! Nogomet v prvem razredu D po začetku končnice prvenstva: Žitara vas – Globasnica

Zveza koroških partizanov

in prijatelj

protifašističnega odpora

išče kustosa

Muzeja odpora

pri Peršmanu v Podpeci. Potrebno znanje obeh deželnih jezikov. Stanovanje v stavbi muzeja je na voljo, delovni čas in plačilo po dogovoru.

Ponudbe na ZKP, Celovec, Tarviser Str. 16, tel.: 0 46 3/51 43 00

CLUB TRE POPOLI

prireja

jezikovne počitnice

v Portorožu in Piranu
od nedelje, 16. avgusta,
do sobote, 22. avgusta 1998

s tečaji v italijanščini, slovenščini in nemščini
Podrobnejše informacije dobi-te pri gospe Milki Hudobnik, Neptunweg 2/2, 9020 Celovec/Klagenfurt, tel. 0 46 3/26 33 72 ali pa 505 33
Paralelno tudi tečaj slikanja oz. risanja za spremljevalce.

70. rojstni dan; Kristjan Leo iz Sel – rojstni dan; Mihi Uznik s Kota v Selah – rojstni dan; Hanzi Korenjak iz Šmarjete – rojstni dan; Rozi Golavčnik – 49. rojstni dan; Stanko Blajs iz Lobnika – jubilejno obletnico; Janko Zwitter iz Zahomca – rojstni dan; Gregor Wakounig iz Borovelj – 14. rojstni dan.

Slovenski vestnik čestita!

SLOVENSKI
VESTNIK

Usmerjenost lista

seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu.

tel. 0463/51 43 00-0 • faks -71

DEŽURNI TE ŠTEVILKE Jože Rovšek

ODGOVORNI UREDNIKI

Jože Rovšek (-30) ... kultura, slovensko zamejstvo

Sonja Wakounig (-34) ... politika, manjšinska družba

Tajništvo Urška Brumnik (-14)

Naročniška služba Milka Kokot (-40)

Prireditve Andrea Metschina (-22)

IZDAJATELJI IN ZALOŽNIK

Zveza slovenskih organizacij na Koroškem

TISK

Založniška in tiskarska družba z o. j. DRAVA

tel. 0463/50 566

VSJ

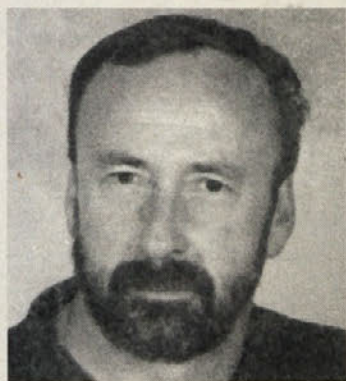
Tarviser StraBe 16, A-9020 Klagenfurt/Celovec

ŽELEZNA KAPLA

Slovo od učitelja Foltija Petschniga

Na prvo majniško soboto je v Železni Kapli velikanska množica pogrebcev pospremila na zadnji zemeljski poti glavnošolskega učitelja Valentina Foltija Petschniga. Pri Mariji v Trnju smo ga položili v domačo zemljo. V petdesetem letu je moral v bolnišnici na Dunaju za vedno zatisniti oči – tako nad vse prerano, da domačini kar nismo mogli doumeti, kaj šele, da bi se utegnili pripraviti na žalostno slovo. Čeprav postane ob smrti vsaka številka nepomembna, se je vendar zbralo blizu dva tisoč ljudi – domačinov, prijateljev, kolegov, nekdanjih sošolcev, bivših njegovih šolarjev, današnjih učencev glavne šole, znancev in sorodnikov – da izkaže zadnjo čast, morda zahvalo, morda priznanje priljubljenemu človeku. Pogrebno svečanost je vodil župnik Poldej Zunder, somaševal dr. Ostravsky, olupal pa domači cerkveni zbor. Nadvse primerno je bilo tudi slovo učiteljev glavne šole in vseh ljudskih šol, ki so se poslovili od Foltija s pesmijo v obeh jezikih. Njegov ravnatelj Berti Ojster pa je v skupnem imenu, v imenu šolskih nadzornikov Scheibla in Ogrisa ter v imenu socialdemokratskega učiteljskega združenja spregovoril besede slovesa in zahvale za ves trud, ki ga je Folti dokazoval pri dolgoletnem delu z mladino.

Folti Petschnig se je rodil leta 1948, preživel otroštvo v Beli, v ljudsko šolo pa hodil v Železni Kapli. Starša Valentin in Cecilija sta ga poslala na slovensko gimnazijo oz. v dijaški dom, kjer je l. 1969 opravil zrelostni izpit. Vsi nekdanji gimnazijci ga imamo do danes v spominu kot prijaznega,

skromnega in marljivega mladenciča. V Celovcu se je nato šolal za učitelja, si že v teh letih izbral življenjsko družico Irmi in se z njo 1991 poročil. Prvi službeni meseci so ga zanesli v Lesachtal in Šmohor, vendar je Folti želel v domači kraj. Od leta 1973 je poučeval na glavni šoli v Železni Kapli, kjer si je tudi gradil dom in družino.

Usoda mu vsa leta ni prizanašala. Za zahrbtno boleznijo mu je umrla žena stara komaj 36 let, pokopal je očeta in na njegovem domu ostal sam s sinovoma Markusom in Alek-

sandrom. Težko je preboleval izgubo in istočasno možato skrbel za oba otroka.

V domu na sončni strani nad Kaplo je postalo toplo in prijetno spet tedaj, ko si je našel drugo ženo Pepco (roj. Stane) in se jima je rodil še sinček Pavli. Nekaj let družinske sreče in osebnega zadovoljstva – Folti se je ukvarjal s konjičkom ribolovom, šel na roko vsakomur, ki ga je potreboval in rabil (ribiči, ljudska univerza, občina, športni klub, skupina pehter, ...), se poln prijaznosti najraje družil z domačimi preprostimi ljudmi, si privoščil dva ali tri skromne dopuste in usoda se je spet kruto oglasila. Na Dunaju mu je umrl brat Franci, pred dobrim letom pa je še sam hudo zbolel. Po težki operaciji je sicer poln optimizma in volje celo spet nastopil službo, a nadaljnja smrt bratranca, 49 letnega učitelja Hanzija Petschniga, in še strica – Hanzijevega očeta sta gotovo negativno vplivala tudi na Foltijevo okrevanje. Pred veliko nočjo je nenadoma moral spet v celovško bolnišnico, od tam so ga poslali na Dunaj, odkoder se je vrnil mrtev.

Folti, njegov miroljuben značaj, njegova prijaznost, njegov čut za poštenje in krivičnost naj nam dolgo ostanejo v spominu. Ženi Pepci, sinovom in sorodstvu pa velja iskreno sožalje.

M. T.

IZ ŽENSKEGA VIDIKA

Piše dr. Štefka Vavti

Kaj vas napravi srečne in zadovoljne? Vam pride na misel kakšen odgovor? Ste zadovoljne, če vam je uspelo, da ste dosegle cilj, ki ste si ga zastavile? Ste srečne, če vas partner pohvali ali pa če prejmete priznanje od vašega šefa ali šefice? Nekatere so srečne, če so uspešne, druge, če se lahko zanesajo na svoje občutke in če lahko svetujejo in pomagajo drugim. Morda vas osreči kak kompliment ali kaj podobnega?

Velikokrat se ženske preveč prilagajamo drugim, smo prijazne in morda celo sploh ne zbujaemo pozornosti pri drugih, ker skrivamo svoje mnenje in svoje občutke.

Zamislite si na primer tale scenarij: S prijateljicami ste bile v kinu. Vse so navdušene zaradi filma, ki pa vam sploh ni bil všeč. Vendar si ne upate s svojim mnenjem na dan, kajti če so vse druge prepričane o tem, da je film bil dober, potem je zagotovo vaš vtis »napačen«. Tako ostanete s svojim mnenjem o filmu in s svojimi občutki v ozadju in se vzdržite besede.

Mislím, da prav ženske velikokrat zahajamo v takšne in podobne situacije. V situacije, kjer imamo vtis, da naše mnenje pravzaprav sploh ne šteje. Morda ostajamo v ozadju tudi zato, ker se ne želimo konfrontirati z drugimi in njihovim mnenjem? Morda imamo strah pred negativnimi reakcijami? Da ne bi prejele priznanja?

Če ste se že kdaj znašle v takšni ali podobni situaciji, zagotovo poznate tudi občutek nezadovoljstva, ki se je pojavil pozneje: »Zakaj nisem pove-

dala svojega mnenja?« Prav to prilagajanje

je namreč spodkopava velikokrat spoštovanje samega sebe. Prilagajanje pa nam ne prinaša priznanja od drugih, nekateri nas bodo imeli za dolgočasne, nekateri za premalo pogumne ipd.

Jasno povedati svoje mnenje in jasno zahtevati, kar želimo – ali nista to lastnosti, ki nam ženskam manjkata? Vendar če se ne bomo naučile formulirati tudi zahtev (začnimo kar pri malenkostih!), bomo morale živeti z neštetimi željami, ki nam jih nihče ne bo izpolnil.

Dejstvo je, da ljudje, ki so pripravljeni, da včasih tudi kaj tvegajo in gredo do svojih mej, pridejo v življenju dalje kot tisti, ki raje ostanejo v varnosti svojih štirih zidov. Prav ženske pa imajo v svoji intuiciji in v svojih občutkih pomočnike, ki

Pogumno zastopajmo svoje mnenje!

jim kažejo, katera pot je zanje »dobra« in katera ne.

Proti negotovosti pa nam bo pomagalo znanje. To pa ne velja samo za poklicno življenje. Če smo informirane, potem nam bo tudi lažje zastopati svoje mnenje. Tudi če gre na prvi pogled za kako malenkost.

In še nečesa se bomo morale odvaditi: namreč dejstva, da kritiko jemljemo preveč osebno. Kaj pa bi bilo, če bi se naučile sprejemati kritiko kot neke vrste motor, ki nam pomaga, da se razvijamo in spoznavamo nove strani (pri sebi in pri drugih). Vsak poraz vsebuje tudi možnost za nekaj novega – mislim, da to ni le prazna fraza, temveč izkušnja, na kateri bi se dalo graditi.

JEZIKOVNE POČITNICE – v Novem mestu

za mlade od 10. do 16. leta. Termin: nedelja, 5. do 18. julija

1998, osnovna šola Grm, Novo mesto. Prijave sprejema:

Krščanska kulturna zveza v Celovcu, 10.-Oktober-Straße 25/3, tel: 0463/516243; fax: 502379 • Zadnji rok prijave: 25. 5. 1998

Pismo bralca

Voščila za materinski dan!

Lep pušlec napadalnih izjav je prejela moja žena Erika za materinski dan v zadnji številki Vestnika. Zavedam se dejstva, da ne sme biti rahločuten tisti, ki se poda v politiko. Kljub temu sem mnenja, da naj bi tudi v tej studni stroki upoštevali človečnost.

Iz intervjuja bektanjskega župana Walterja Harnischa v zadnji številki SV je razbrati, da »se trudijo bektanjski socialisti za skupno rešitev, da na žalost ni prostora za dvojezično skupino niti v Ločah niti v Ledincah, morda v farovžu, morda na privatni bazi, ... da je Erika Wrolich tista, ki je zapreka za rešitev, saj ona odklanja rešitev, ... Morda bomo našli rešitev v treh, štirih letih, ko bomo izgradili otroški vrt v Ledincah.« Tako župan Harnisch dobesedno v SV. Dejstvo je, da bektanjski socialisti že desetletja odklanjajo dvojezično skupino v otroških vrtcih

občine. Že leta 1978 sem po privatni iniciativi zaprosil za dvojezično oskrbo sina Petra v otroškem vrtcu v Ločah. Odklonitev s strani župana Hatzeja je končala v hudi polemiki, in sem jo plačal z odklonitvijo vsaj dveh ravnateljskih mest na ljudskih šolah v občini. Leta 1986 je EL Bektanj s podporo kulturnih društev »Jepa-Baško jezero« in »Dobrač« spet vložila predlog za uvedbo dvojezične skupine v enem od štirih otroških vrtcev. Sledilo je odklonilno stališče in sramoten sklep, da občina plača prevoz lastnih občanov v Šentpeter.

Ker kot ljudskošolski učitelj v Ločah dobro poznam prostorske razmere otroškega vrtca v našem kraju, lahko trdim, da ne primanjkuje prostorov, manjka pa evropska dimenzija v glavah pristojnih politikov, ki niso pripravljeni uvideti potrebo po večjezični izobrazbi v predšolski dobi. Tega dejstva tudi nerensne ne bodo prekrile.

Joško Wrolich, Loče

KRIŽANKA

Sonja Wakounig

ŠTEV. 19

VODORAVNO:

1. lastna odpoved od zahteve ali funkcije
6. pravoslavni duhovnik
11. dejavnost, s katero se preživljamo
12. pesem hvalnica
14. pristanišče, tudi moško ime
15. žensko ime
16. dviganje morske gladine zaradi vpliva lune
18. zmrznjena voda
19. Jože Novak
20. metafora
22. avtom. oznaka za Rijeko
23. dovršni pretekli čas
25. na tak način
27. sredstvo, ki povzroča sepso
29. primerjalnik od prislova »dobro«
31. deli pri plugih
32. pečevje, veliko kamnov
34. oče
36. mesna jed, zapečena v testu,

tudi drobno zmet mesni namaz

38. italijanski spolnik
40. ime ameriškega satirika Buchwalda
42. organ vida
43. konec polotoka
44. ženski pevski glas
46. gobavost
48. osebni zaimek (mn.)
49. zora, prva jutranja svetloba
51. del imena azijske otočne države (... Lanka)
52. način v umetnosti, oblačenja itd.
53. mesto v južni Italiji, po katerem se imenuje del Jadranskega morja
54. oborožen spopad

NAVPIČNO:

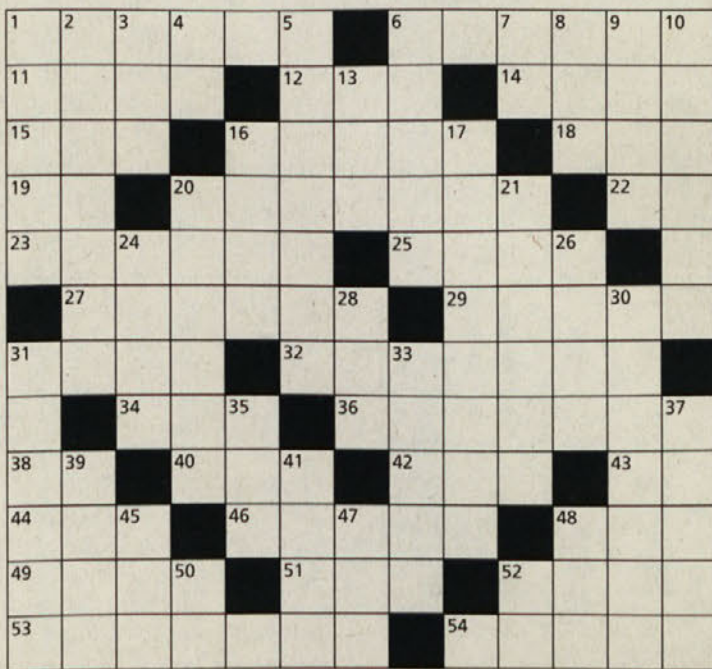
1. s čimer se pokrijemo v postelji
2. zmožnost prenašanja lastnosti na potomce
3. poželenje, strast
4. kazalni zaimek

5. človek, ki se ukvarja z družb. problemi
6. razum, um
7. okrajšava za »slovenski«
8. tulec, etui
9. odtenek rjave barve
10. kraj na Gurah blizu Celovca s slovenskim kulturnim domom
13. pojav pri gorenju
16. del roke, tudi drugo ime za rodovitno zemljo
17. okrasni ornament pri Arabcih
20. cevčica, s katero iztiskamo kapljice tekočine
21. predujem, predizplačilo
24. večja tekoča voda
26. tekoča maščoba
28. nenadna smrt zaradi zamašitve ožilja
30. modra pomladna cvetlica
31. vladavina, nadvladje
33. prvotni pebivalci Nove Zelandije
35. zimsko turistično središče na Predarlskem
37. nekdanji hunski poglavar, znan po svoji krvoločnosti
39. eno od imen am. izumitelja (Thomas ... Edison)
41. preizkus znanja
45. tračnica
47. latinsko »za«
48. avstrijska igralka (Elfriede)
50. kazalni zaimek
52. 2. oseba edn. povratno svojilnega zaimka

REŠITEV ŠT. 18:

VODORAVNO: 1. HČERKA 5. AZBEST 10. ARNO 11. OM 12. KVAR 13. JNA 14. KAV 17. ALT 18. DA 19. KALITEV 21. OI 22. UPRIZORITEV 25. KRETNJA 26. OSAMA 28. STAJA 30. TJA 31. STOJE 32. DRO 34. INT 36. RENOVIRANJE 39. DD 41. CELEBES 42. ŠR 43. NON 45. CIRIL 46. DIM 47. IGLA 49. VIN 50. PONI 51. KAPLJA 52. ATAMAN

NAVPIČNO: 1. HAJDUK 2. ČRNA PRST 3. ENA 4. RO 5. AMATI 6. BK 7. EVA 8. SALO 9. TRTICA 11. OVIRA 14. KAZNJENEC 15. ALOJA 16. LETO 19. KITAJEC 20. VEST 23. RETOR 24. VAJIN 27. MANJŠINA 29. HRIBINA 31. SODNIK 32. DVERI 33. OREL 35. TERMIN 37. OLIVA 38. AS 40. DOGA 44. NLP 46. DOM 48. AL 50. PA

NOGOMET – REGIONALNA LIGA

SAK – tretja zaporedna zmaga

Razburljiva tekma preteklo nedeljo, 10. maja. Osem golov in nova zmaga za SAK!

Varovanci trenerja Reinharda Telliana so v 21. kolu regionalne lige sredina pred navdušeno domačo publiko na igrišču v Trnji vasi premagali enajsterico iz Grieskirchna

Kuttinig (njegov prvi gol za SAK) povedel z 1:0, le dve minuti kasneje pa so gostje ob prvi resni priložnosti izenačili. Obe moštvi sta odšli na odmor z neodločenim rezultatom 1:1.

Drugi polčas se je pričel podobno kot prvi. Najprej je Diar Hajdini z glavo povedel SAK

svoj 31. rojstni dan z doseženim zadnjim golom čestital še prizadevni kapetan SAK Lojze Sadjak in tako z rezultatom 5:3 zaključil tekmo.

Pet kol pred koncem prvenstva pa je prišlo do spremembe tudi na vrhu lestvice: doslej vodeča ekipa Voitsberga iz Štajer-

Kapetan SAK Lojze Sadjak si je ob svojem rojstnem dnevu najlepše čestital z odlično igro in z doseženim golom

Foto: FERA

(Zgornja Avstrija) kar s 5:3 (1:1). SAK se je s tretjo zaporedno zmago hkrati povzpел in se učvrstil na dobro peto mesto in ima enako število točk kot tretjevrščeni St. Florian.

SAK je tekmo začel borbeno in si v prvih 20 minutah priigral kar nekaj priložnosti. Najmanj tri stoodstotne pa je tudi napravil. V 25. minuti je Alexander

po odlični podaji Dannyja Roya. Po dveh minutah so gostje spet izenačili in takoj nato v 59. minuti celo povedli. Izenačenje za SAK je z »golom leta« v levi zgornji kot dosegel Hajdini. V 64. minuti je mladi Roman Oraže, ki je tokrat prvič igral vso tekmo, dosegel ponovno vodstvo SAK. Tik pred zaključkom tekme pa si je za

ske je gladko izgubila proti Pliберку z 0:3, tako da je združena ekipa celovške Austrie in beljaškega VSV (2:1 proti Lienzu) zaradi boljše razlike v golih prevzela vodstvo na lestvici. Austria/VSV in Voitsberg imata zdaj po 42 točk, tretji je St. Florian (34), na četrtem do šestem mestu pa sledijo WAC, SAK in Pliberk – vsi po 33 točk.

DOMIJADA 98

Košarkarji Mladinskega doma drugi

Domijada je vsakoletno športno in kulturno srečanje dijaških domov Slovenije in zamejstva. Všako leto se predtekmovanj za nastop na tem srečanju udeležujejo tudi dijaki Mladinskega doma iz Celovca in seveda potem tudi same zaključne prireditve. V predtekmovanjih so košarkarji Mladinskega doma, ki so se v izboru priključili domovom Gorenjske regije, še posebej uspešni.

Na regionalnem srečanju, letos v Radovljici, so že tretje leto zapored zmagali in se uvrstili na medregionalni turnir Slovenija-zahod.

Organizacijo zaključenega turnirja je letos pod pokroviteljstvom Slovenske športne zveze prevzel Mladinski dom v Celovcu.

Sodelovali so zmagovalci prvega kroga in sicer: Srednja policijska šola Tacen (Ljubljanska regija), Dijaški dom Postojna (severnoprimska regija), Dijaški dom Nova Gorica (južnoprimska regija) in Mladinski dom Celovec (gorenjska in koroška regija).

Goste je pred začetkom turnirja sprejel ravnatelj Mladinskega doma mag. Jože Blajs in jim predstavil Slovensko šolsko društvo ter sam dom, ki so si ga športniki s spremljevalci z zanimanjem ogledali. Vprašanja in primerjave so se ponudila kar sama. Turnir sam je potekal v telovadnici Mladinskega doma po pravilih Domijade, ki so nekoliko prirejene, kar zadeva dolžine tekem.

Para, ki so jih izžrebali vodje ekip, sta bila DD Nova Gorica: MD Celovec in SPŠ Tacen: DD Postojna.

V prvi tekmi so domačini v napeti tekmi premagali vrstnike iz Nove Gorice z 61 : 54. V drugi tekmi so se srečali stari rivali in ob suverenem sojenju sodnikov z Jesenic, ki sta vse tekme trdno držala na vajetih, so dijaki SPŠ Tacen s 70 : 56 ugnali Postojnčane. Tako je bil znan finalni par – SPŠ Tacen: Mladinski dom Celovec. V tekmi za tretje mesto je DD Postojna premagal DD Nova Gorica s 45 : 40.

Finalna tekma je bila za ekipo Mladinskega doma Celovec prva te vrste, saj so v prejšnjih letih vedno zasedali tretje mesto, letos pa se jim je nasmehnila uvrstitev v veliki finale. V finalni igri je imela domača ekipa pod vodstvom glavnega organizatorja vzgojitelja Petra Svetine veliko pomoč občinstva, ki je bučno in na čase zelo emocionalno spremljala igro in sodniške odločitve. Igra je bila trda, vendar poštena in po prvem polčasu so igralci odšli na odmor z vodstvom SPŠ Tacen 24 : 12. V drugem polčasu so domačini odigrali bolje in samozavestneje s še večjo podporo s tribune, vendar razlike dvanajstih točk niso uspeli zmanjšati, tako da je ob koncu zaslužen zmago slavila zelo dobro pripravljena ekipa Srednje policijske šole iz Tacna z rezultatom 47 : 35.

KONČNA UVRSTITEV:

1. SPŠ Tacen, 2. MD Celovec, 3. DD Postojna, 4. DD Nova Gorica

KOŠARKA

KOŠ na »Turnirju prijateljstva« v Trstu

Mladi košarkarji KOŠ iz Celovca bodo konec prihodnjega tedna (od 22. do 24. maja) nastopili na mednarodnem košarkarskem »Turnirju prijateljstva«, ki ga prireja športno društvo Kontovel iz Trsta. Na turnirju bodo nastopile ekipe iz štirih

držav: KOŠ Celovec, Biella, Branik Maribor, Genterel Trst, Partizan Beograd in ekipa gostitelja Kontovel. Varovancem trenerja Bojana Grzetiča želimo uspešen nastop na tej zahtevni mednarodni preizkušnji.

I. L.

SLOVENSKO PLANINSKO DRUŠTVO CELOVEC

vabi v soboto, 23. maja 1998, na vigradni izlet v

»Hajnžev grabn«

Zbirališče: ob 8. uri pri »Kramarjevi žagi« (bivša gostilna Pepce Oraže), ob sotočju Ribnice in Hajnževega potoka v Selah na Zvrhnjem Kotu.

Na razpolago sta dve krožni poti (poldnevna in celodnevna), obe se začeta in končata pri »Kramarjevi žagi«, kjer bomo pustili avtomobile.

Obe poti sta za vsakogar – tudi za otroke – prehodni brez težav in posebne opreme.

LESTVICA REGIONALNE LIGE – SREDINA

1. Austria/VSV	21	11	9	1	38:13	42
2. Voitsberg	21	13	3	5	32:19	42
3. St. Florian	21	9	7	5	31:17	34
4. WAC	21	8	6	6	32:20	33
5. SAK	21	8	9	4	34:25	33
6. FC Gratkorn	21	8	9	4	32:24	33
7. Pliberk	21	9	6	6	29:25	33
8. SV Leibnitz	21	7	5	7	24:24	28
9. Grieskirchen	21	7	4	10	30:36	25
10. Rapid Linz	21	7	4	10	28:33	25
11. Pölla	21	5	6	10	18:27	21
12. Flavia Solva	21	4	6	11	16:34	18
13. FC Zeltweg	21	4	5	12	16:35	17
14. Rohrbach	21	4	3	14	14:45	15

SP V KEGLJANJU

Slovenija srebrna

Na svetovnem prvenstvu v kegljanju v Domžalah se je slovenska moška ekipa odlično odrezala. V hudi mednarodni konkurenci je osvojila drugo mesto na svetu. O kvaliteti turnirja pričajo rezultati, saj je bil moštveni svetovni rekord v podrtih kegljih presežen kar šestkrat. Uspešno je nastopila tudi slovenska ženska reprezentanca.

SŠZ/Carimpex I še upa na obstanek v ligi

Šahisti Slovenske športne zveze/Carimpex I, ki so prvenstvo v koroški ligi končali na desetem mestu, lahko še upajo na obstanek v ligi. Prvaku južne lige B Gamlitzu v kvalifikaciji za državno ligo A na šahovski deski sicer podvig ni uspel, zaradi protesta pa je še vedno odprta dokončna odločitev na zeleni mizi. Še naprej sporen je namreč izid dvoboja Kufstein - Gamlitz, ki se je končal s 3 : 3, ker sta se vodji ekip zedinila na šest remijev, čeprav sta pri

Kufsteinu manjkala dva igralca. Pristojna komisija Avstrijske šahovske zveze (ÖSB) je medtem v prvi instanci potrdila rezultat dvoboja, proti odločitvi pa je takoj vložil priziv šahovskega kluba Steyr. Če bi se remija na obeh nezasedenih deskah spremenila v zmago za Gamlitz (4 : 2), bi se Gamlitz in Steyr uvrstila v državno ligo A, Admira iz Beljaka ne bi izpadla iz državne lige B in s tem bi bil zagotovljen Slovenski športni zvezi obstanek v koroški ligi.

ŠAHOVSKI OREH ŠTEV. 15

Silvo Kovač

Popov – Šmutter / SZ 1988

Ali beli, ki je na potezi, še lahko nadaljuje napad na osamljenega črnega kralja, saj ima napadeno trdnjavo, ki se lahko vrne samo na polje e2. Toda pri tem ima črni rešitev za izgubljenega skakača, ki se po morebitnem 1.Te2 vrne v

igro 1...Sd4 : ! Zato si je beli zamislil nenavadno nadaljevanje, ki ga je pripeljalo do zmage. Oreh skriva to enkratno kombinacijo!

Rešitev šahovskega oreha štey. 14

Pri šahovski igri je mogoče tudi to! Beli ne umika dame, temveč s potezo 1.Te7!! Črnemu preti z matom na polju g7, pod udarom pa pušča trdnjavo, ki jo brani beli kmet, skakač in dama. Črni ni našel nič boljšega kot 1...Tf7 2.Tf7: Kf7: 3.Se5+! Kf8 4.Dh7: in črni se je vdal. V kolikor brani mat s potezo 4...Df6: sledi 5.Sd7+ šah in beli zmaga. Zares efekten zaključek partije!

